15/12/2018

Άγιος Ανδρέας Κιέβου: Ναός ενότητας ή διχασμού;

/ Επικαιρότητα

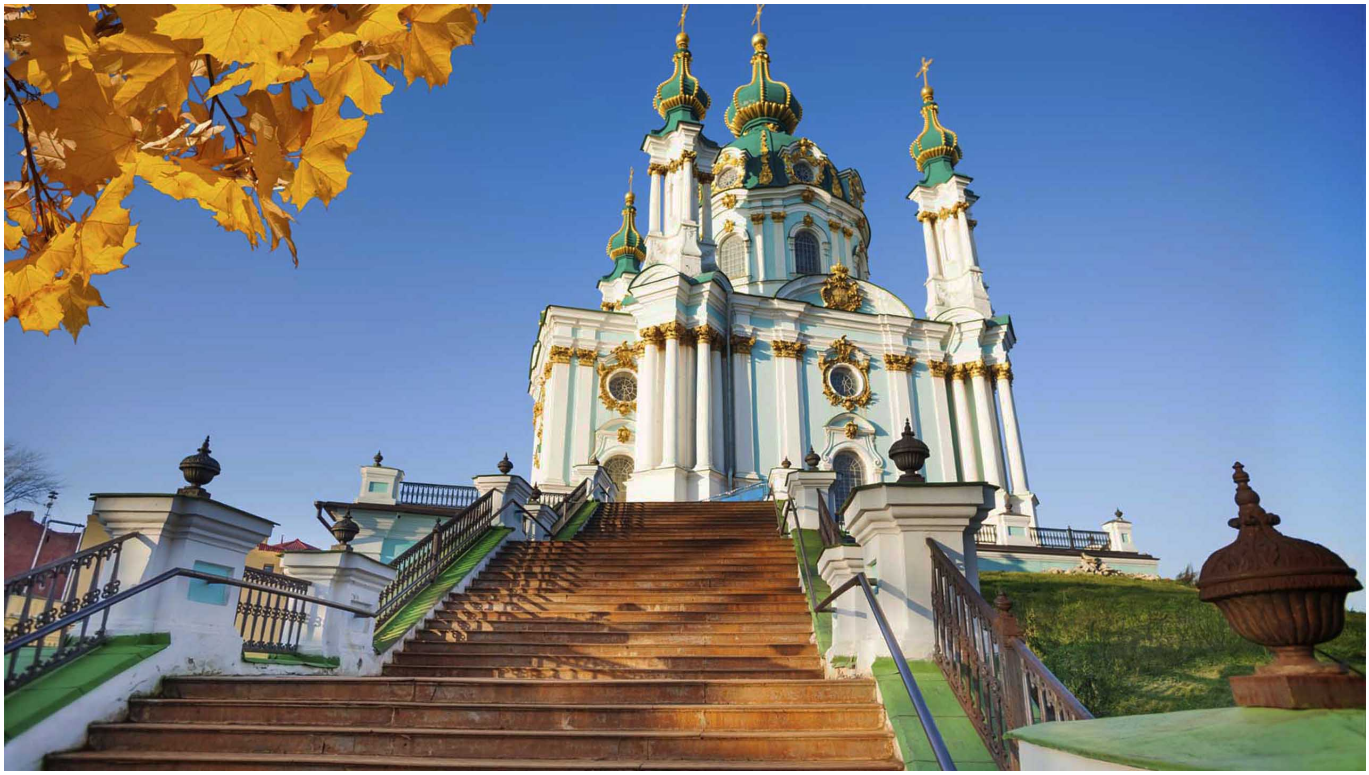

Ένα από τα αριστουργήματα της μπαρόκ αρχιτεκτονικής, ο Ιερός ναός του Αγιου Ανδρέα στο Κίεβο είναι από τα μέρη που πρέπει κανείς να επισκεφθεί όταν επισκέπτεται την ουκρανική πρωτεύουσα.

Σήμερα, γίνεται συνώνυμο με την διαμάχη που έχει ξεσπάσει στην εκκλησία της Ουκρανίας, μια διαμάχη που επεκτάθηκε στις σχέσεις του Πατριαρχείου της Μόσχας με το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Και για κάποιους άλλους γίνεται ο εμβληματικός ναός που θα στεγάσει την ενωμένη αυτοκέφαλη ορθόδοξη εκκλησία της Ουκρανίας

Ήταν στα μέσα περίπου του περασμένου Οκτωβρίου, όταν το ουκρανικό κοινοβούλιο υπερψήφιζε πρόταση του προέδρου της χώρας Πιοτρ Ποροσένκο, να παραχωρήσουν το δικαίωμα στο Φανάρι να χρησιμοποιεί τον εμβληματικό αυτό ναό

Και όχι μόνο αυτό... Ο Αγιος Ανδρέας θα αποτελεί στο εξής τη βάσης της αντιπροσωπείας του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο Κίεβο, ενόψει της δημιουργίας της αυτοκέφαλης ουκρανικής ορθόδοξου εκκλησίας.

Βάσει του νόμου που ψηφίστηκε, το Οικουμενικό Πατριαρχείο αποκτά δικαίωμα «δωρεάν και μόνιμης χρήσης» του ναού, ιδιοκτήτης του οποίου ωστόσο, παραμείνει το ουκρανικό κράτος, με το σκεπτικό ότι αυτός ο ναός είναι ένα μνημείο κληρονομιάς και πολιτισμού.

Κάνοντας χρήση του δικαίωματός του, βάσει του νόμου του ουκρανικού κράτους, την περασμένη εβδομάδα τελέστηκε η πρώτη θεία λειτουργία από τον Πατριαρχικό Έξαρχο, Επίσκοπο Έντμοντον Ιλαρίωνα.

Η χρονική στιγμή δεν ήταν καθόλου τυχαία. Η Πέμπτη 13η Δεκεμβρίου είναι η ημέρα που εορτάζεται με το Ιουλιανό ημερολόγιο η μνήμη του Αγίου Ανδρέα, και συμπίπτει με την προπαραμονή της έναρξης του ενωτικού συμβουλίου, που θα οδηγήσει στην ουκρανική αυτοκεφαλία. Στην λειτουργία παρέστη και ο Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Εμμανουήλ, ο οποίος θα προεδρεύσει στην “Ενωτική Σύνοδο”.

Η τέλεση της λειτουργίας στον εν λόγω ναό, στον οποίο τελούνται τελευταίως έργα συντήρησης, άνοιξε τον ασκό του Αιόλου στις ήδη ταραγμένες σχέσεις του Πατριαρχείου της Μόσχας με το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας, που πρόσκειται στο Πατριαρχείο Μόσχας, εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία αναφέρει ότι δεν αναγνωρίζει τη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο έδαφός της, τονίζει ότι ο Επίσκοπος Ιλαρίων διορίστηκε παράνομα έξαρχος του Οικουμενικού Πατριάρχη στην Ουκρανία και προσθέτει ότι η λειτουργία έγινε χωρίς την άδεια του Μητροπολίτη Ονούφριου του Κιέβου και Πάσης Ουκρανία.

Στο Οικουμενικό Πατριαρχείο πάντως, τονίζουν ότι η χρήση του ναού τους έχει παραχωρηθεί δια νόμου από το κράτος, και πώς ο Άγιος Ανδρέας έχει ήδη αναγορευτεί σε Σταυροπηγιακός,

Σταυροπηγιακή καλείται η μονή ή ο ναός που υπάγεται απευθείας σε Πατριαρχείο, κυρίως στο Οικουμενικό.

Όπως γράφει το Φως Φαναρίουμ, «η θεία λειτουργία στο Κίεβο ήταν όντως κανονική, κανονικότατη, αφού ο Ναός με απόλυτα κανονικό τρόπο, κατά το ιστορικοκανονικό προνόμιο ΜΟΝΟΝ του Οικουμενικού Πατριάρχου ανακηρύχθηκε

από τον ίδιο Σταυροπήγιο».

Ο Ναός του Αγίου Ανδρέα, με τους χαρακτηριστικούς τιρκουάζ τρούλους οικοδομήθηκε τον 18ο αιώνα, σε σχέδια του Ιταλού αρχιτέκτονα και διακοσμητή Μπαρτολομέο Φραντσέσκο Ραστρέλ

Την οικοδόμησή του είχε παραγγείλει η αυτοκράτειρα Ελισάβετ της Ρωσίας, κι ήταν αυτή που τον αφιέρωσε στον Απόστολο Ανδρέα ο οποίος, σύμφωνα με την ιστορία επισκέφθηκε την περιοχή του Κιέβου και προφήτευσε ότι θα γινόταν η κοιτίδα του χριστιανισμού στα σλαβικά εδάφη.